

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки
Кафедра кафедри управління та бізнес-адміністрування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

Освітня програма: «Управління навчальним закладом»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “ 27” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

- Мета і завдання курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологія управління
Викладач	Доцент кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Мицько Володимир Мирославович
Контактний телефон викладача	0973323135
E-mail викладача	volodymyr.mytsko@pnu.edu.ua mytskovm.science@gmail.com
Формат дисципліни	Нормативна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС -3 (90 год.)
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Психології управління» є одним з базових курсів теоретичної і практичної підготовки спеціалістів галузі управління та адміністрування та належить до циклу професійно-орієнтованих навчальних дисциплін. Зміст дисципліни складають узагальнені знання про психологічні особливості соціального буття людини, закономірності становлення соціально-психологічної реальності, її структуру, механізми розвитку та функціонування; психологія управлінської діяльності та взаємодії людей в межах даної діяльності.</p> <p>Соціально-психологічна реальність в межах управління формується на перетині соціального та індивідуального (психічного), у процесі взаємодії людини і колективу. Вона складна, багаторівнева, розгалужена, сповнена суперечностей, іноді хаотична, і разом з тим, структурована та детермінована специфічними закономірностями розвитку й функціонування.</p> <p>У просторі соціального професійного буття людина розвивається, реалізує свій потенціал, задовольняє широке коло потреб: соціальних, особистісних, професійних та ін. Професійне середовище є необхідною умовою повноцінного розвитку людини, оскільки воно забезпечує її інформаційними, духовними, пізнавальними, культурними ресурсами цього розвитку; стимулює до активності та регулює й контролює цю активність. Разом з тим, професійний соціум представляє для людини й певну небезпеку у вигляді деструктивних соціальних явищ та тих психологічних проблем, які виникають у процесі взаємодії індивіда і колективу (непорозуміння, конфлікти, психотравми, стреси тощо).</p> <p>Знання із психології необхідні спеціалісту з управління та адміністрування не лише у сфері здійснення ефективного управління. Результати соціально-психологічних досліджень, особливо їх прикладні аспекти, все активніше застосовуються у різних професійних галузях: у сфері управління, менеджменту, бізнесу, реклами, політичній, військовій, сфері правоохорони, засобів масової комунікації. Це обумовлює розширення меж професійної діяльності та вимагає відповідних знань.</p> <p>Тематика навчального курсу «Психологія управління» охоплює основні напрямки соціально-психологічних досліджень у галузі психології управління; розкриває феноменологічні аспекти соціально-психологічної реальності управління, лідерства та керівництва; сутність, механізми розвитку й функціонування соціально-психологічних явищ і процесів.</p>	

3. Мета і завдання курсу

Метою курсу «Психологія управління» є формування у студентів знань про соціально-психологічні явища й процеси в публічному управлінні, вироблення практичних умінь та навичок їх дослідження і управління.

Завдання курсу:

1. Формування у студентів теоретичних знань із психології управління.
2. Вироблення практичних навичок професійної роботи з використанням знань даного курсу.
3. Стимулювання творчої активності в ході самостійної роботи та виконання науково-дослідних завдань.

4. Результати навчання (компетентності)

Студенти повинні знати:

- предмет, завдання, категорії психології управління;
- історичні етапи становлення психології управління як самостійної галузі наукового знання;
- методи дослідження соціально-психологічних явищ та процесів;
- соціально-психологічні характеристики спілкування та міжособистісної взаємодії;
- труднощі спілкування, їх причини та методи подолання;
- психологічні особливості великих груп та масових явищ;
- психологічні характеристики малих соціальних груп і міжгрупової взаємодії;
- психологічні аспекти управлінської діяльності;
- соціально-психологічні особливості лідерства і керівництва.

Студенти повинні вміти:

- грамотно оперувати понятійно-категоріальним апаратом психології управління;
- застосовувати теоретичні знання у практично-прикладній діяльності;
- розробляти програми, адекватно підбирати та ефективно застосовувати методи соціально-психологічних досліджень;
- здійснювати соціально-психологічну діагностику особистості, групових процесів;
- володіти навичками постановки соціально-психологічного діагнозу;
- здійснювати професійний аналіз соціально-психологічних явищ і процесів;
- володіти соціально-психологічними технологіями впливу та надання психологічної допомоги у розв'язанні конфліктів, оптимізації соціальних стосунків, налагодженні ефективної взаємодії, профілактиці та подоланні соціальної дезадаптації;
- вирішувати прикладні соціально-психологічні завдання у різних сферах психології управління.

Компетентності:

ЗК2. Здатність до спілкування із представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

- ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ФК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій бізнес-адміністрування, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.
- ФК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі бізнес-адміністрування.
- ФК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.
- ФК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.
- ФК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми підприємства, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
- ФК10. Здатність до управління підприємством та його розвитком.

Програмні результати навчання:

- ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.
- ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво підприємством (підрозділом).

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год.

Денна форма навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	- год.
семінарські заняття/практичні/лабораторні	- год.
самостійна робота	- год.

Заочна форма навчання

Лекції	6 год.
семінарські заняття/практичні/лабораторні	4 год.
самостійна робота	80 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
1	073 «Менеджмент»	I (магістратура)	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Предмет, завдання та структура психології управління План	Лекційне, самостійна робота	<i>основна:</i> 2; 3; 5; 10; 12; 18; 19; 26; <i>додаткова:</i> 3; 12; 11; 18.	Опрацювати відповідні наукові джерела, 6 год.	5 б	Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять

<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет психології управління. 2. Проблематика та основні напрямки досліджень психології управління. 3. Завдання психології управління. Функції психології управління: методологічна (концептуально-ідеологічна); теоретико-пізнавальна (прогностично-відображальна); прикладна (практично-інструментальна). 4. Структура психології управління. Сфери застосування соціально-психологічних знань в психології управління. 5. Зв'язок психології управління з іншими науками. 6. Проблеми і перспективи розвитку психології управління. 					
<p>Тема 2. Становлення та історія розвитку психології управління як науки</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови виникнення психології управління як самостійної наукової галузі. 2. Перші соціально-психологічні теорії. Розвиток зарубіжної психології управління. 3. Експериментально-прикладний період розвитку психології управління. 4. Експериментальний етап у розвитку психології управління. 5. Розвиток вітчизняної психології управління: радянська доба та період незалежності. 6. Сучасний стан розвитку світової та вітчизняної психології управління. 	<p>Семінарське Лекційне, самостійна робота</p>	<p><i>основна:</i> 12; 19; 22; 31; 32; <i>додаткова:</i> 3; 12.</p>	<p>6 год.</p>	<p>5 б</p>	<p>Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять</p>

<p>Тема 3. Методологія та методи дослідження психології управління</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття методології наукового дослідження. Методологічні основи соціально-психологічних досліджень. 2. Специфічні особливості соціально-психологічних досліджень. 3. Принципи соціально-психологічних досліджень. 4. Етапи соціально-психологічного дослідження. 5. Програма соціально-психологічного дослідження. 6. Характеристика методів дослідження у психології публічного управління. 7. Етичні проблеми соціально-психологічних досліджень. 	<p>Семінарське Лекційне, самостійна робота</p>	<p><i>основна:</i> 6; 12;14;16;18; 20; <i>додаткова:</i> 1; 2.</p>	<p>5 год.</p>	<p>5 б.</p>	<p>Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 4. Спілкування як соціально-психологічний феномен</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття «спілкування». Соціально-психологічна сутність спілкування. 2. Структура спілкування. 3. Види та функції спілкування. 4. Моделі спілкування. 5. Стилi спілкування, їх характеристика. 6. Спілкування як потреба людини. Розвиток спілкування в онтогенезі. 7. Переваги та проблеми спілкування у сучасному світі. 	<p>Семінарське Лекційне, самостійна робота</p>	<p><i>основна:</i> 2; 3; 12; 19; 25; <i>додаткова:</i> 1; 3; 4; 9; 21.</p>	<p>5 год.</p>		<p>Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять</p>

<p align="center">Тема 5. Моделі та стилі спілкування</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття моделей спілкування та їх порівняльна характеристика. 2. Актуалізаторська модель спілкування. 3. Маніпулятивна модель спілкування. Причини маніпулятивного спілкування. 4. Маніпулятивні типи особистості. 5. Поняття стилю спілкування. Характеристика стилів спілкування. 	<p>Семінарське Лекційне, самостійна робота</p>	<p><i>основна:</i> 2; 3; 12; 19; 25; <i>додаткова:</i> 1; 3; 4; 9; 21</p>	<p>6 год.</p>		<p>Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять</p>
<p align="center">Тема 6. Соціальна комунікація і міжособистісна взаємодія</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна комунікація як структурна складова спілкування. Комунікативний простір міжособистісних стосунків. 2. Поняття комунікації. Види комунікації: спонукальна, констатуюча, аксіальна і ретиальна. 3. Засоби комунікації. Психологічні особливості вербальної та невербальної комунікації. 4. Суб'єктивні канали сприйняття та передача інформації. 5. Комунікативні бар'єри та їх подолання. Специфіка міжособистісного інформаційного обміну. 6. Поняття соціальної інтеракції. Структура інтеракції. Типи та стратегії 	<p>Семінарське Лекційне, самостійна робота</p>	<p><i>основна:</i> 2; 3; 4; 5; 19; <i>додаткова:</i> 1; 3; 4; 20; 21.</p>	<p>5 год.</p>		<p>Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять</p>

<p>міжособистісної взаємодії (інтерації).</p> <p>7. Потреба людини в міжособистісних контактах та взаємодії.</p>					
<p>Тема 7. Соціальна перцепція. Способи впливу у процесі спілкування</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальне і міжособистісне пізнання. Особливості міжособистісного пізнання. 2. Поняття соціальної перцепції. Роль соціальної перцепції у процесі взаєморозуміння. 3. Механізми соціальної перцепції (взаєморозуміння). 4. Атрибуція та помилки атрибуції. Деформації соціальної перцепції. 5. Психологія впливу. 6. Способи і механізми впливу у процесі спілкування. Реакція зараження. Паніка. Навіювання. Наслідування. Мода та чутки як соціально-психологічні феномени. 	<p>Семінарське Лекційне, самостійна робота</p>	<p><i>основна:</i> 2; 3; 4;12; 19;30; <i>додаткова:</i> 3; 4; 7; 9; 18;21.</p>	<p>5 год.</p>		<p>Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 8. Конфлікт як соціально-психологічне явище</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Деструктивна та конфліктна взаємодія. Причини та ознаки утрудненого спілкування. 2. Поняття конфлікту. Види конфліктів. Причини конфліктів. 3. Структура конфлікту. Фази та динаміка конфлікту. 4. Стратегії конфліктної взаємодії. Управління конфліктом. 5. Методи розв'язання конфлікту. 	<p>Семінарське , самостійна робота</p>	<p><i>основна:</i> 4; 8; 12; 19; <i>додаткова:</i> 9;13;16; 22; 24; 26.</p>	<p>5 год.</p>		<p>Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять</p>

6. Профілактика конфліктів.					
<p>Тема 9. Проблема групи у соціальній психології. Психологія великих соціальних спільностей</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття соціальної групи. Класифікація соціальних груп. 2. Психологічні характеристики великих соціальних спільностей. 3. Класифікація великих соціальних груп. 4. Психологія етнічних груп. 5. Психологічні особливості українського національного характеру. 6. Психологія великих стихійних груп та масових явищ. 	Семінарське Лекційне, самостійна робота	<i>основна:</i> 1; 2; 3; 19; 25; <i>додаткова:</i> 2; 12; 19.	5 год.		Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 10. Психологія малих соціальних груп</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття малої соціальної групи. Сутнісні ознаки малої групи. 2. Теоретичні підходи до дослідження групи у зарубіжній та вітчизняній психології. 3. Класифікація малих соціальних груп . 4. Поняття про групову динаміку, її процеси та механізми. 5. Характеристика динамічних процесів у малій соціальній групі. 	Семінарське Лекційне, самостійна робота	<i>основна:</i> 2; 3; 7; 8; 12; 19; <i>додаткова:</i> 7; 9; 15; 21.	5 год.		Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 11. Лідерство та керівництво у малих соціальних групах</p>	Семінарське, самостійна робота	<i>основна:</i> 2; 3; 8; 12; 19; <i>додаткова:</i> 7; 9; 13; 15; 21.	5 год.		Протягом 1 семестру згідно з

<p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про лідерство та керівництво. 2. Аналіз наукових теорій походження лідерства. 3. Функції керівника та здібності керівника. 4. Стили керівництва. 5. Функції лідера. Типи лідерства. 6. Лідерство та керівництво як чинники ефективності функціонування групи і внутрігрупових відносин. 					розкладом занять
<p align="center">Тема 12. Соціальна зрілість особистості</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття особистості. Специфіка постановки проблеми особистості в психології. 2. Соціально-психологічна природа особистості. Взаємозв'язок соціального та індивідуального в особистості. Біологічні та соціальні чинники розвитку особистості. 3. Соціально-психологічна структура особистості (за А.В.Петровським, К.К.Платоновим). 4. Соціально-психологічний тип особистості. Особистість як соціально-психологічний феномен. 	Семінарське Лекційне, самостійна робота	<i>основна:</i> 2; 3; 4; 9;10;12;19; <i>додаткова:</i> 1; 3; 4;10;15.	5 год.		Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять
<p align="center">Тема 13. Особистість у структурі суспільних відносин</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття соціальної установки. 2. Функції соціальної установки в регуляції соціальної поведінки особистості. 	Семінарське Лекційне, самостійна робота	<i>основна:</i> 2; 3; 4; 9; 10; 12; 19; <i>додаткова:</i> 1; 3; 4; 10;15.	5 год.		Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять

<p>3. Поняття асоціальної поведінки. Причини та форми асоціальної поведінки.</p> <p>4. Соціальна напруженість особистості. Форми соціальної напруженості.</p> <p>5. Агресивна поведінка. Теорії агресії. Психологічні методи профілактики та корекції агресивної поведінки.</p>					
<p>Тема 14. Психологія управлінської діяльності</p> <p>План</p> <p>1. Психологічний зміст функції мотивування в управлінській діяльності.</p> <p>2. Теорії мотивації індивідів в організації.</p> <p>3. Система мотивації працівників на підприємстві.</p> <p>4. Психологічні аспекти управлінських рішень.</p> <p>5. Місце людського фактора у процесі прийняття рішень</p> <p>6. Процес розробки рішень.</p> <p>7. Організація і контроль виконання рішень.</p> <p>8. Евристичні методи розробки та прийняття рішень.</p>	<p>Семінарське Лекційне, самостійна робота</p>	<p><i>основна:</i> 2; 3; 4; 9; 10; 12; 19; 34. <i>додаткова:</i> 1; 3; 4; 10;15.</p>	<p>5 год.</p>		<p>Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 15. Стрес та стресостійкість у буденному та професійному житті</p> <p>План</p> <p>1. Поняття про стрес та стресостійкість.</p> <p>2. Фактори (чинники) стресу.</p> <p>3. Стадії перебігу стресу. Поведінкові ознаки реакції людини у стресових ситуаціях.</p> <p>4. Причини низької стресостійкості.</p> <p>5. Професійний стрес: причини і наслідки.</p>	<p>Семінарське Лекційне, самостійна робота</p>	<p><i>основна:</i> 2; 3; 4; 9; 10; 12; 19; <i>додаткова:</i> 1; 3; 4; 10;15.</p>	<p>5 год.</p>		<p>Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять</p>

<p>6. Способи керування гнівом у стресових ситуаціях.</p> <p>7. Правила формування стресостійкості.</p>					
<p>Тема 16. Професійна дезорганізація діяльності особистості</p> <p>План</p> <p>1. Афективні порушення у професійній діяльності особистості.</p> <p>2. Поведінкові порушення у професійній діяльності особистості.</p>	<p>Семінарське Лекційне, самостійна робота</p>	<p><i>основна:</i> 2; 3; 4; 9;10;12;19; <i>додаткова:</i> 1; 3; 4;10;15.</p>	<p>5 год.</p>		<p>Протягом 1 семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>6. Система оцінювання курсу</p>					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю" Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).</p> <p>Загальні 100 балів включають: 30 балів за практичні заняття; 20 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен.</p>				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань ККР.</p>				
<p>Семінарські заняття Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Оцінюються за п'ятибальною системою. Виконання усіх передбачених форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу - 50 .</p>				
<p>7. Політика курсу</p>					
<p>Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>					
<p>8. Рекомендована література</p>					
<p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: підручник. – К.: Київ, 1995. –304с. 2. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с. 3. Етнічна психологія / За ред Л.Е.Орбан. – Ів.-Франк., 1994. 4. Ішмуратов А.Т. Конфлікт і згода. – К., 1996. – 190 с. 5. Пірен М.І. Основи конфліктології. – К., 1997. – 378с. 					

Викладач

кандидат психологічних наук,
доцент кафедри професійної освіти
та інноваційних технологій

В. М. Мицько